

Hallituksen toimintakertomus 1.1.-31.12.2025

Kuopion Vesi Oy huolehtii vesihuollosta Kuopion kaupungin ja Siilinjärven kunnan yhtiölle määrittämällä toiminta-alueilla. Vuosi 2025 oli yhtiön kuudes toimintavuosi.

Yhtiön osakkaat ja osakkeet

Yhtiön omistavat Kuopion kaupunki (omistusosuus 86 %) ja Siilinjärven kunta (omistusosuus 14 %).

Yhtiössä on 4 571 kpl osaketta, joista Kuopion kaupunki omistaa 3931 osaketta ja Siilinjärven kunta 640 osaketta. Osakassopimuksen mukaan osakkaat eivät voi myydä, muutoin luovuttaa tai pantata, kokonaan tai osittain, osakkeita tai luovuttaa liiketoimintaa tai sen merkittäviä osia kolmansille osapuolille muutoin kuin omistajakuntien valtuustojen yhdenmukaisella päätöksellä.

Yhtiön hallitus, toimitusjohtaja ja tilintarkastaja

Yhtiön hallituksen jäseninä ovat toimineet Veijo Karkkonen, Tanja Ahonen, Petteri Heikkinen, Jaakko Kekoni, Jaana Miettinen, Anna Huttunen ja Ari Kainulainen ajalla 1.1.-29.10.2025. Ajalla 30.10.-31.12.2025 hallituksen jäseninä ovat toimineet Sami Koponen, Johanna Huhta, Mika Eskelinen, Eini Kirsikka-aho, Tanja Ahonen, Tarja Laatikainen ja Aleks Salo. Hallitukseen on nimetty hallituksen päätöksellä advisor-jäsen Kari Kuiri 25.11.2025 alkaen. Hänellä on läsnäolo- ja puheoikeus hallituksen kokouksissa.

Hallituksen puheenjohtajana on toiminut Veijo Karkkonen sekä varapuheenjohtajana Anna Huttunen ajalla 1.1.-29.10.2025. Ajalla 30.10.-31.12.2025 hallituksen puheenjohtajana on toiminut Sami Koponen ja varapuheenjohtajana Tarja Laatikainen.

Hallitus kokoontui tilikauden aikana 10 kertaa.

Yhtiön toimitusjohtajana on toiminut Kirsi Laamanen.

Yhtiön varsinaisena tilintarkastajana on toiminut tilintarkastusyhteisö TALVEA Julkishallinnon Palvelut Oy, päävastuullisena tilintarkastajana KHT, JHT Jukka Malkki 3.12.2025 asti ja tästä alkaen KHT, JHT Joni Tuomainen (kaupparekisterimerkintä).

Yhtiön varsinainen yhtiökokous pidettiin 9.4.2025 ja ylimääräinen yhtiökokous 30.10.2025.

Olellaiset tapahtumat tilikauden aikana

Vuonna 2025 kehitettiin yhtiön hallinto- ja johtamistapaa laatimalla yhtiön hallintosääntö. Hallintosääntöön on koottu yhtiön hallinto- ja johtamistavan lisäksi yhtiön toimielinten keskeisimmät vastuut ja tehtävät osakeyhtiölaista, yhtiöasiakirjoista sekä konserniohjeesta. Hallintosäännössä kuvataan myös yhtiön päätöksenteon, riskienhallinnan, sisäisen valvonnan ja tilintarkastuksen yleiset periaatteet sekä palkkiokäytännöt. Myös yhtiön toimintasääntö uusittiin. Toimintasäännössä määritellään yhtiön organisaatorakenne, yksiköiden tehtävät, päätöksenteko ja toimivaltuudet, vuoropuhelu henkilöstön kanssa, henkilöstön palkitseminen ja kokouspalkkiot.

Vuonna 2025 panostettiin laajalti turvallisuuden kehittämiseen. Yhtiön hallitus hyväksyi yhtiön riskienhallintapolitiikan ja yhtiön kokonaisvaltainen riskienhallintasuunnitelma valmistui pääosiltaan. Vesihuoltolaitosten yhteinen kyberturvallisuushanke valmistui vuonna 2025. Hankkeen pohjalta kehitettiin yhtiön kyberturvallisuusriskien hallintamallia erityisesti dokumentaation osalta. Hallitus hyväksyi yhtiön turvallisuus-, tietoturva- sekä kulun- ja pääsynhallinnan politiikat. Vuonna 2025 käynnistyi vesihuoltolaitosten yhteinen fyysisen turvallisuuden hanke, johon Kuopion Vesi osallistuu yhdessä 11 muun vesihuoltolaitoksen kanssa. Hanke valmistuu vuonna 2026. Hankkeessa edistetään vesihuoltolaitosten fyysisen turvallisuuden osa-alueiden teknisiä ratkaisuja ja toimenpiteitä sekä kehitetään dokumentaatiota.

Toiminnan jatkuvuuden sekä yhteistyön ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi häiriötilanteissa osallistuttiin useisiin varautumisharjoituksiin. Lisäksi osallistuttiin toimialojen kyberkypsyyspalvelutyöskentelyyn ja suojeltavat kohteet -työpajaan, Huoltovarmuuskeskuksen poolitoimintaan sekä Traficom ja Väestö- ja digiviraston työryhmien toimintaan. Vuonna 2025 otettiin käyttöön myös uusi tietoturvan ja -suojaan koulutusympäristö.

Vuonna 2025 jatkettiin yhtiön tiedonhallinnan kehittämistä ja tiedonohjaussuunnitelma saatiin lähes valmiiksi. Suunnitelma valmistuu alkuvuodesta 2026.

Viestinnässä painotettiin vuoden 2025 viestintäsuunnitelman mukaisesti johto- ja esihenkilöviestintää, asiakaskokemuksen parantamista, yrityskuvaa sekä viestintävälineiden ja -kanavien edelleen kehittämistä. Osana viestintäsuunnitelman mukaisia toimenpiteitä toteutettiin edellisenä vuonna hyväksytyt yhtiön strategian mukaisten valintojen sekä arvojen visualisointi. Visualisointia toteutettiin käytäntöön yhtiön strategisten mittarien esittämisessä sekä sisäisessä ja ulkoisessa ajankohtaisasioiden uutisoinnissa.

Yhtiön verkostoyksikössä jatkettiin uusien toimintamallien kehittämistä. Yhtiön omien verkostorakentamiskohteiden rakentamissuunnittelusta yhtiön omilla suunnitteluresursseilla luovuttiin. Oma suunnitteluna toteutetaan resurssien puitteissa vain yhtiön liitospaikkasuunnittelua. Yhtiön omiin suunnittelukohteisiin ja -tehtäviin kilpailutettiin sopimuskonsultti. Omistajakuntien ja Kuopion Veden yhteishankkeissa rakentamissuunnittelun ohjauksesta vastaavat rakennuttajan edustajat. Suunnittelu-yhteistyötä keskeisimpien sidosryhmien (mm. omistajakunnat, Kuopion Energia) kanssa jatkettiin kehittämällä tulevien investointihankkeiden yhteensovitusta.

Vesihuoltoverkostojen mallinnustyötä kehitettiin painottuen erityisesti Kuopion keskeisen kaupunkialueen jätevesiviemäriverkostojen mallinnukseen sekä vesi- ja viemärimallien täydentämiseen mallista vielä puuttuvien alueiden osalta. Kuopion keskeisen kaupunkialueen viemäriverkostomalli valmistui vuoden 2025 alkupuolella. Verkostossa pilotoitiin vuodonetsintäjärjestelmää paineviemäreissä ja vesijohdoissa. Järjestelmä etsii vuotoja automaattisesti paineen ja äänikorreloinnin avulla. Pilotointia jatketaan vuonna 2026. Etäluettavien vesimittareiden vaihtotyö aloitettiin Siilinjärvellä ja Pihkainmäessä.

Verkosto-omaisuudenhallintaan liittyen tehtiin projekti, jossa kehitettiin omaisuudenhallinnan menetelmiä ja tutkittiin, voiko menetelmiä parantaa koneoppimisen avulla. Projektissa selvitettiin nykyisen verkkoaineiston laatu ja kattavuus, täydennettiin olemassa olevaa dataa kattamaan koko verkosto sekä tutkittiin, millä tavoin koneoppimismalleja hyödyntämällä on mahdollista saada uutta tai tarkempaa tietoa omaisuuden tilan arvioimiseksi.

Jänneimen vedenottamalla tehtiin veden laatua ja antoisuutta koskevia tutkimuksia raakaveden hankinnan kehittämiseksi. Lisäksi alueella jatkettiin pohjavesitutkimuksia. Jänneimen vedenottamon laajennushankkeen valmistelu aloitettiin ja valmistauduttiin vuonna 2026 tehtävään hankkeen kilpailutukseen. Hanke valmistuu vuoden 2027 loppuun mennessä.

EU:n uusi yhdyskuntajätevesidirektiivi tuli voimaan 1.1.2025. Kansallisen täytäntöönpanon määräaika on 2,5 vuotta direktiivin voimaantulosta. Direktiivi tuo monia uusia vaatimuksia jätevesien käsittelyyn ja energiatehokkuuteen. Direktiiviä silmällä pitäen Lehtoniemen jätevedenpuhdistamolle tehtiin 3D-malli, joka mm. helpottaa mahdollisten uusien prosessivaiheiden suunnittelua ja rakentamista alueelle. Lisäksi tehtiin suunnitelma uuden CHP-kaasumoottorin (combined heat and power) hankinnalle. Uudella kaasumoottorilla voidaan tehostaa erityisesti sähköntuotantoa biokaasusta.

Yhtiön strategian yksi painopiste on yhtiön hallittu laajeneminen ja vuoden aikana on neuvoteltu neljän vesiosuuskunnan kanssa toimintojen yhdistämisestä. Vuonna 2025 Irvin vesiosuuskunnan toiminta siirtyi Kuopion Vesi Oy:lle. Tiirinniemen Vesihuolto Oy:n verkostot ja osa Jännevirran vesiosuuskunnan vesijohtoverkostosta siirtyivät Kuopion Veden omistukseen. Leväniemen vesiosuuskunnan yhdistymisselvitys on vielä tilinpäätöshetkellä kesken.

Yhtiö hyväksyttiin Suojelupoliisin henkilöturvallisuusselvitysmenettelyyn elokuussa 2025. Turvallisuusmenettelyn käyttöönotto alkoi vuonna 2025 ja jatkuu vuonna 2026.

Vuoden 2025 aikana on seurattu hankintalainsäädännön valmistelun etenemistä ja pyritty vaikuttamaan muutoksiin sekä siirtymäaikojen pituuteen lausumalla lakiehdotuksesta. Samalla on aloitettu valmistautuminen mahdolliseen lain muutokseen ja sen aiheuttamiin kilpailutuksiin koskien yhtiön ostamia ulkopuolisia palveluja.

Taloudellinen tilanne

Päättynyt tilikausi sujui yhtiön osalta hyvin. Tilikauden tulos oli 2,4 miljoonaa euroa. Edellisten vuosien kertyneet tappiot ovat 3,3 miljoonaa euroa.

Yhtiön liikevaihto oli 37,9 miljoonaa euroa, mikä oli 990 000 euroa suurempi kuin talousarviossa arvioitu liikevaihto. Laskutetun veden määrä oli n. 198 000 m³ suurempi edelliseen vuoteen verrattuna ja n. 340 000 m³ talousarviossa arvioitua suurempi. Laskutetun jäteveden määrä kasvoi n. 187 000 m³ edelliseen vuoteen verrattuna ja oli n. 236 000 m³ arvioitua suurempi.

Liittymismaksut muuttuivat arvonlisäverollisiksi 1.3.2025 alkaen. Liittymismaksutuotot toteutuivat suunnitellun mukaisesti. Tuloslaskelmaan kirjattiin liittymismaksutuottoja 822 000 euroa. Ennen 1.3.2025 kertyneitä liittymismaksuja kirjattiin taseen liittymismaksuvelkoihin 87 000 euroa. Vuonna 2025 taseeseen kertynyt liittymismaksuvelka on 30,2 miljoonaa euroa.

Käyttökustannukset olivat 15,5 miljoonaa euroa ja toteutuivat 1,7 miljoonaa euroa arvioitua pienempänä. Käyttökustannukset olivat 650 000 euroa edellisvuotta pienemmät. Poikkeamat talousarvioon aiheutuivat pääosin ostetun sähkön, kemikaali- ja varaosakustannusten sekä palkkakustannusten alittumisesta sekä varaston muutoksesta.

Suunnitelman mukaiset poistot olivat 12,9 miljoonaa euroa.

Liikevoitto 9,5 miljoonaa euroa toteutui noin 3 miljoonaa euroa talousarviota suurempana.

Yhtiöllä on omistajilta lainaa yhteensä 137 miljoonaa euroa. Vuonna 2025 lainoista maksettiin korkoja 5,7 miljoonaa euroa ja lainan lyhennyksiä 2,0 miljoonaa euroa.

Yhtiön käyttöomaisuuden (pysyvät vastaavat) kirjanpitoarvo taseessa on 203,8 miljoonaa euroa. Tästä vesi- ja viemäriverkostojen osuus on 156 miljoonaa euroa.

Talouden tunnusluvut

	2025	2024	2023
Liikevaihto M€	37,9	34,4	32,3
Liikevoitto M€	9,5	5,8	3,7
Liikevoitto %	25,1	16,8	11,3
Oman pääoman tuotto %	8,9	3,1	-2,8
Omavaraisuusaste %	17,7	16,9	16,7
Vertailuhinta (VVY)			
Omakotitalon vertailuhinta (€/m ³) (sis. alv.)	7,22	6,82	6,51

Investoinnit

Investoinnit olivat 12,2 miljoonaa euroa. Talousarviossa oli varattu investointeihin 12,5 miljoonaa euroa. Verkostoinvestointeihin käytettiin 8,1 miljoonaa euroa ja laitosinvestointeihin 4,1 miljoonaa euroa.

Saneerauksen osuus investoinneista oli 68,6 %.

Lähivuosina investointitaso tulee olemaan keskimääräistä suurempi.

Vuoden 2025 uudisrakentaminen kohdentui pääosin kasvaviin alueisiin. Hiltulanlahti, Savilahti ja Mölymäki olivat keskeisiä laajentumiskohteita Kuopiossa. Siilinjärvellä uudiskohteita rakennettiin Isoharjantiellä ja Radantauksella. Lisäksi toteutettiin kriittisiä runkovesiyhteyksiä. Uutta verkostoa rakennettiin 13,6 km.

Saneerausinvestoinnit toteutettiin saneeraussuunnitelman mukaisesti. Verkostoa saneerattiin 6,5 km.

Itkonniemen vesilaitoksella tehtiin vesisäiliön saneeraus ja lisäksi eteläisissä kaupunginosissa yhden vesisäiliön kattosaneeraus. Jätevedenpuhdistuksen suurimpia investointikohteita olivat kahden jätevedenpumppaamon saneeraukset Kuopiossa. Lisäksi pumppaamoja saneerattiin Siilinjärvellä, Karttulassa ja Vehmersalmella. Laitosten ja pumppaamoiden automaatioille tehtiin päivityksiä.

Rahoitus

Pääomalainat ja niiden ehdot

Yhtiöllä on osakeyhtiölain 12. luvun mukaista pääomalainaa Kuopion kaupungilta 42 miljoonaa euroa. Lainan vuotuinen korko oli 3,6 % vuonna 2020, 4,0 % vuonna 2021 ja 4,3 % vuonna 2022. Vuonna 2023 ja 2024 pääomalainan korko oli 4,0 %. Vuonna 2025 ja sen jälkeen vuotuinen korko on 4,30 %. Velkakirjan ehtojen mukaan lyhennyssuunnitelma ja korko tarkastetaan viiden vuoden välein. Koron tarkastus on tehty 1.1.2025 alkaen. Pääomalaina erääntyy kokonaisuudessaan maksettavaksi 31.12.2030.

Yhtiöllä on osakeyhtiölain 12. luvun mukaista pääomalainaa Siilinjärven kunnalta 8 miljoonaa euroa. Lainan vuotuinen korko oli 3,6 % vuonna 2020. Lainan vuotuinen korko oli vuosina 2021-2024 3,366 %. Pääomalainan korkoa alennettiin vuonna 2021 4,0 %:sta 3,366 %:iin liiketoimintakaupan yhteydessä tapahtuneen virheen korjaamiseksi. Vuonna 2025 ja sen jälkeen vuotuinen korko on 3,7062 %. Velkakirjan ehtojen mukaan lyhennyssuunnitelma ja korko tarkastetaan viiden vuoden välein. Koron tarkastus on tehty 1.1.2025 alkaen. Pääomalaina erääntyy kokonaisuudessaan maksettavaksi 31.12.2030.

Lainojen pääomaa saadaan palauttaa ja korkoa maksaa vain siltä osin, kuin yhtiön vapaan oman pääoman ja kaikkien pääomalainojen määrä maksuhetkellä ylittää yhtiön viimeksi päättyneeltä tilikaudelta vahvistettavan tai sitä uudempaan tilinpäätökseen sisältyvän taseen mukaisen tappion määrän.

Jos pääomalainoille tulevaa korkoa ei voida maksaa, korko pääomitetaan ja se lisätään lainojen kokonaismäärään. Pääoman tai koron maksamisesta ei ole annettu vakuutta. Lainojen lyhennyssuunnitelma ja korot tarkastetaan viiden vuoden välein. Pääoma ja korko saadaan maksaa yhtiön selvitystilassa ja konkurssissa vain kaikkia muita velkoja huonommalla etuoikeudella.

Perustamislainat

Yhtiöllä on perustamislainaa Kuopion kaupungilta 74,65 milj. euroa. Lainan korko on 4,0 %. Yhtiöllä on perustamislainaa Siilinjärven kunnalta 12,63 milj. euroa. Lainan korko on 3,338 %.

Lainojen lyhennyssuunnitelma ja korot tarkastetaan viiden vuoden välein. Koron tarkastus on tehty 1.1.2025 alkaen.

Henkilöstö

Yhtiön vakituisen henkilöstön määrä oli tilikauden lopussa 95. Henkilöstön keski-ikä oli noin 50 vuotta.

Vuoden 2025 aikana kaksi henkilöä poistui yhtiön palveluksesta. Vuonna 2025 ei tehty uusia rekrytointeja. Tulevien viiden vuoden aikana eläköityy noin 20 % henkilöstöstä, joka on huomioitava henkilöstösuunnittelussa.

Sairauspoissaolojen määrä aleni edellisvuoteen verrattuna ollen 9,7 pv/htv (924 kalenteripäivää). Vastaava luku vuonna 2024 oli 10,6 pv/htv (1042 kalenteripäivää).

Kiinteät henkilöstökulut olivat 6,6 miljoonaa euroa ja vapaaehtoiset henkilöstösivukulut (mm. koulutus, työterveyshuolto, työvaatteet, virkistystoiminta) olivat 260 000 euroa.

Kuopion Vesi ylläpitää henkilöstönsä osaamista ja henkilöstökoulutuksiin käytettiin vuoden 2025 aikana 397 päivää (keskimäärin 4 päivää per henkilö).

Vuoden 2025 henkilöstökyselyn teemana oli työturvallisuus. Kyselyssä kysyttiin mm. työturvallisuuskäytännöistä ja -ohjeista, toimimisesta työtapaturman sattuessa ja työturvallisuusjärjestelmän käytöstä.

Henkilöstön hyvinvointia tuettiin monipuolisilla toimenpiteillä, joilla vahvistetaan työkykyä, työssä jaksamista ja yhteisöllisyyttä.

Asiakkaat

Kuopion Vesi Oy tuottaa vesihuoltopalvelut noin 126 000 Kuopion kaupungin ja Siilinjärven kunnan asukkaalle. Kuopion Vesi myy vettä 40 osuuskunnalle ja ottaa vastaan jätevesiä puhdistettavaksi 19 osuuskunnalta.

Uusia liittyjiä vuoden 2025 aikana oli 160. Uusista liittyjistä 13 oli osuuskunnalta Kuopion Vedelle siirtyneitä liittyjiä. Vuoden 2025 lopussa liittyneiden kiinteistöjen määrä oli noin 19 500 kpl.

Vuonna 2025 asiakaspalautteita kirjattiin noin 220 kappaletta, mikä on määrältään edellisvuotta isompi. Suurin osa palautteista liittyi veden laatuun, häiriötiedottamiseen, vesimittarin toimintaan sekä Vesitili-palvelun käyttöön.

Veden laatuun liittyvän palautteen määrä oli 33 % kokonaispalautemäärästä. Lautupalaute koski pääasiassa veden huonoa makua sekä ikävää hajua. Häiriötiedottamiseen liittyvän palautteen määrä oli 24 % kokonaisuudesta. Palautteissa korostui, että asiakkaat toivoivat ajantasaisempaa ja selkeämpää tiedottamista sekä lisäohjeistusta häiriötilanteessa toimimisesta. Lisäksi häiriötiedotteiden perille saapumisesta oli puutteita. Vesimittarin toimintaan liittyvän palautteen määrä oli 10 % kokonaisuudesta. Mittariin liittyvä palaute koski pääasiassa mittauksen toimivuutta, mittalaitteen kuntoa sekä sen luettavuutta. Vesitili-palvelun käytettävyydestä saatu palautemäärä oli 7 % annetusta kokonaisuudesta. Suurin osa tästä palautteesta liittyi epäonnistuneeseen Vesitilin kirjautumiseen. Lisäksi palautetta saatiin mm. laskutuksesta ja hajuhaitoista.

Runsaseen vedenlaatupalautteen määrään vaikutti väliaikainen muutos klooraustavassa. Itkonniemen vesilaitoksella vuonna 2024 alkaneiden ja vuoden 2025 alkupuolelle jatkuneiden korjaus- ja huoltotoimien aikana desinfioinnissa käytettävä klooriamiini korvattiin vapaalla kloorilla. Klooraustavan muutos vaikutti veden makuun ja hajuun Kuopion keskeisellä kaupunkialueella. Itkonniemen korjaus- ja huoltotoimien valmistuvat alkuvuoden 2025 aikana, jonka jälkeen klooraustavassa palattiin klooriamiinin käyttöön ja veden maku ja haju normalisoituvat.

Vuonna 2025 toiseksi eniten palautteita saatiin häiriötiedottamisesta. Häiriötiedottamisen runsas palautemäärä johtui vedenlaatuhäiriöstä, jonka vaikutuspiiri ulottui tuhansiin talouksiin Kuopion keskeisen kaupunkialueen eteläisessä osassa. Asiakkaat toivoivat häiriötilanteissa reaaliaikaisempaa ja tiheämpää tiedottamista sekä selkeämpiä toimintaohjeita.

Usea palaute koski myös sitä, että häiriötiedotus ei ollut tavoittanut asiakasta. Tämä johtui puutteellisista osoiterekisteritiedoista, jotka kirjattiin virheen havaitsemisen jälkeen. Kokonaisuudessaan Kuopion Veden häiriötiedottaminen on kehittynyt parempaan suuntaan vuoden 2025 aikana, kun yhtiö vaihtoi häiriöviestipalvelua. Uuden palvelun avulla asiakkaat tavoitetaan entistä kattavammin, sillä sen käyttöönotto ei vaadi asiakkaalta pääsääntöisesti erillistä rekisteröitymistä.

Saadun palautteen perusteella yhtiö on tunnistanut kehittämistarpeita asiakasviestinnässä ja häiriötiedottamisessa. Asiakasviestinnän kehittämistä jatketaan, ja yhtiössä tullaan vuoden 2026 alkupuolella ottamaan käyttöön häiriökartta ajantasaisen työmaa- ja häiriötilannetiedon viestintätyökaluksi. Myös asiakaspalautteen keräämistä tullaan kehittämään ja suunnitteilla on muun muassa asiakaspalautekyselyt asiakkaiden puhelin- ja sähköpostiasioinnin jälkeen.

Vuoden 2025 lopulla hankittiin asiakaspalveluun monikanavainen tietojärjestelmä, jolla tavoitellaan parempaa asiakastiedon hallintaa, asiakkaiden kontaktointia ja palautteiden keräämistä. Tietojärjestelmän hankinnan myötä voidaan sujuvoittaa asiakaspalvelutyötä myös tekoälyä hyödyntäen. Tietojärjestelmää jatkokehitetään vaiheittain yhteistyössä järjestelmätoimittajan kanssa.

Asiakastyytyväisyystutkimukset

Kuopion Vesi Oy:n asiakastyytyväisyystutkimus on toteutettu vuosittain.

Tutkimuksessa saatiin vastauksia yli 2 000 kpl, mikä on yli 700 vastausta enemmän kuin vuonna 2024. Kokonaisuudessaan Kuopion Vesi sai hyvät arviot ja kokonaisarvosanaksi muodostui 4,0 (asteikolla 1-5), joka oli hiukan edellisen vuoden tulosta (4,1) huonompi. Kuopion Veden saama kokonaisarvosana vastasi tutkimukseen osallistuneiden yhdentoista vesilaitoksen keskimääräistä tulosta.

Yli 80 % vastaajista arvioi Kuopion Veden olevan tunnettu ja luotettava toimija. Asiakkaat kiittivät erityisesti veden kirkkautta, hajuttomuutta ja hyvä makua sekä henkilökunnan ystävällisyyttä ja asiantuntemusta.

Palautteissa nousi esille veden kalkkipitoisuuden vähentämisen tarve. Vesimaksuja pidettiin korkeina ja kritisoitiin niiden jatkuvaa nousua. Palautetta saatiin myös tavoitettavuuden haasteista, kuten rajatuista puhelinpalvelun aukioloajoista.

Sähköiset asiointipalvelut saivat hyvän arvosanan, mutta asiakkaat kaipaavat niiden modernisointia ja lisäksi toivottiin etäluettavia mittareita.

Asiakastyytyväisyyden parantamiseksi hinnoittelun selkeyttä tulee parantaa ja kehittää vesihuollon vika- ja häiriötilanteiden haltuunottoa sekä häiriötilanneviestintää. Asiakaspalvelutilanteissa on pyrittävä hoitamaan asiakkaan palvelutarve yhdellä kertaa kuntoon ja tarjoamaan asiakkaille nopeampaa palvelua.

Vastaajat pitivät tärkeänä, että vesi- ja viemäriverkostoja kunnossapidetään ja uudistetaan, vaikka se nostaisi vesimaksuja. Panostuksia vesihuollon hiilijalanjäljen pienentämiseen pidettiin myös tärkeänä.

Kyselytutkimus toteutettiin myös osuuskunnille. Osuuskunnat toivoivat lisää asiakaslähtöisyyttä, tiedottamista ja yhteistyön parantamista.

Kehittämistoiminta

Yhtiö on toteuttanut tai ollut mukana seuraavissa hankkeissa:

Vesihuollon kyberturvallisuuden yhteishanke – VESKY

Vesihuoltolaitosten hankintojen vastuullisuusvaatimukset

Hankkeen tavoitteena oli luoda vesihuoltolaitoksille ohjeistus vastuullisten hankintojen tekemisen tueksi. Tavoitteena oli kohdentaa olemassa olevia ohjeistuksia vesihuoltosektorille sekä luoda listaus konkreettista vastuullisuuskriteereistä hankinnoille ja kilpailutuksiin.

Vesihuollon fyysisen turvallisuuden yhteishanke – VESFY

Hankkeen tavoitteena on luoda vesihuollon fyysisen turvallisuuden hyvät käytännöt. Hankkeen aikana kehitetään vesihuollon yleinen fyysisen turvallisuuden vaatimusmatriisi laaja-alaisesti Suomen suurimpiin kuuluvien vesihuoltolaitosten yhteistyönä.

Kallavesi-malli

Hankkeen tavoitteena on kehittää vesistömallintamisen käyttökelpoisuutta ympäristövaikutusten arvioimisen näkökulmasta eri teollisuuden aloilla kuten kaivostoiminnassa, metsäteollisuudessa sekä myös maa- ja metsätaloudessa ja vesihuollossa. Hankkeen tavoitteena on turvata Kallaveden hyvä ekologinen tila sekä

vesistön käytettävyys tuottamalla työkaluja vesistöön vaikuttavien toimenpiteiden sekä ilmastonmuutoksen vaikutusten arvioimiseksi ennen niiden toteuttamista. Hankkeen tuloksena tuotetaan Kallavettä kohdealueenaan käyttävä vesistömalli, joka toimii alustana käytännön mallinnustyölle alueen yrityksille vesistön tilan ennakoimisessa. Hankkeen viestinnän tuloksena tietoisuus ja ymmärrys Kallaveteen ja vesistöihin vaikuttavista tekijöistä lisääntyy.

Mangaanin ja lietteen kuiva-ainepitoisuuden jatkuvatoiminen analysointi käyttäen NMR-tekniikkaa

Kuopion Veden Itkonniemen vesilaitoksella toteutettiin mangaanin pitoisuuden online-mittaukset käyttäen NMR-tekniikkaa. Referenssimittauksia tehtiin laboratoriossa UV-Vis-menetelmällä. Lehtoniemen jätevedenpuhdistamolla samaa tekniikkaa sovellettiin lietteen kuiva-ainepitoisuuden analysointiin.

Jätevesipuhdistamojen mikrohaitta-aineiden esiintyvyyden ja poiston tehokkuuden tarkastelu

Tutkimuksen tavoitteena on täydentää tietämystä erityisesti lääkeaineiden esiintymisestä laitoksilla eri puolilla Suomea. Tämä auttaa laitoksia valmistautumaan tuleviin monitorointi- ja puhdistusvaatimuksiin. Tutkimuksessa myös tarkastellaan jätevedenpuhdistamojen tehokkuutta mikrohaitta-aineiden käsittelyssä sekä kuinka laitoksen koko, prosessi ja ilmasto-olosuhteet vaikuttavat.

Raakaveden hapetus raudan ja mangaanin poistossa

Hankkeen tavoitteena on edistää tietoisuutta eri tekniikoista talousveden raudan ja mangaanin poistossa sekä tekniikoiden toimivuudesta erilaisissa olosuhteissa. Hankkeen tavoitteina on lisätä vesihuoltolaitosten ymmärrystä raudan ja mangaanin poistoon vaikuttavista tekijöistä, tehdä kirjallisuuskatsaus eri tekniikoista, tehdä kartoitus toimivista ajotavoista ja prosessiolosuhteista.

Talousveden NOM-tavoitetaso

Hankkeen tavoitteena on muodostaa vesihuoltolaitoksille ohje orgaanisen aineen määrän ja laadun, käytetävän klooriyhdisteen ja veden ominaisuuksien (esim. lämpötila) keskinäisten riippuvuuksien vaikutuksista talousvesiverkoston mikrobikasvuun sekä tarjota ratkaisuja verkoston mikrobikasvun hillintään. Lisäksi tavoitteena on selvittää, miten kloorilla voidaan kompensoida NOM, ravinteiden ja lämpötilan vaikutusta verkostossa.

WOLL-testiasemahanke

Kuopion Vesi oli mukana projektissa, jossa tutkittiin ilmastonmuutoksen vaikutusta pintaveden ja pohjaveden vuorovaikutukseen. Hankkeen päättymisen jälkeen on sovittu yhteistyön jatkamisesta osana kansainvälistä WOLL-testiasemahanketta. Jänneniemi liitetään osaksi tutkimusverkostoa, jossa innovatii-vista, kansainvälistä tutkimusta voi tapahtua useissa projekteissa yhdessä paikallisten kumppaneiden kanssa. Se tarjoaa tutkimusalustan globaaliin muutokseen liittyvien ilmiöiden tutkimiseen ja monitorointilaitteistojen testaamiseen. Vuonna 2025 yhteistyön jatkumisesta sovittiin vuoden 2027 loppuun saakka.

ReNutriWater -hanke

ReNutriWater on useiden Baltian maiden yhteinen hanke, jossa pyritään löytämään uusia ratkaisuja veden kierrättämiseksi ja täten veden käytön tehostamiselle.

Koronaviruksen jätevesiseuranta

Lähes koko paikkakunnan väestön kattava jätevesiseuranta voi tuoda arvokasta lisätietoa hengitystieviruksien esiintyvyydestä. Jätevesinäytteet kertovat, kuinka paljon jotakin taudinaiheuttajaa viemäriverkoston alueella esiintyy. Jätevesiseurannan avulla voidaan havaita muutokset seurantakohteiden esiintymisessä

kaupunkikohtaisesti ja lähes reaaliaikaisesti. Tämä auttaa ennakoimaan ja arvioimaan muutoksia myös väestön tartuntatilanteessa. Jätevesiseuranta voi tuottaa tietyille alueille tärkeän ennakkovaroituksen, jos jollakin paikkakunnalla todetaan jotakin hengitystievirusta jätevesistä, vaikka tartuntoja ei ole henkilötöestäuksessa havaittu.

Jäteveden metagenomisten tietojen louhinta väestön terveyteen ja tauteihin liittyvien trendien tunnistamiseksi

Tampereen yliopiston ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) yhteistyönä on käynnistynyt MiWaGen -hanke, jonka tarkoituksena on tuottaa kustannustehokas menetelmä infektioepidemiologisen terveystiedon tuottamiselle ja väestön terveystutkimukselle. Jätevesiseurannan avulla on mahdollista seurata tautien tunnusmerkkejä kattavasti ja tunnistaa sairauksia väestötasolla.

Omaisuuksien hallinnan raportoinnin kehitys

Omaisuuksien hallinnan ja etäluettavien vesimittareiden raportoinnin kehitystä jatkettiin edelleen vuonna 2025. Etäluettavien vesimittarien hälytysten ja akkujen varaustasojen hallinta tapahtuu PowerBI:n kautta.

Omaisuuksien hallinnan menetelmien kehittäminen

Verkosto-omaisuudenhallintaan liittyen tehtiin projekti, jossa kehitettiin omaisuuksien hallinnan menetelmiä ja tutkittiin, voiko menetelmiä parantaa koneoppimisen avulla. Projektissa selvitettiin nykyisen verkkoaineiston laatu ja kattavuus, täydennettiin olemassa olevaa dataa kattamaan koko verkosto sekä tutkittiin, millä tavoin koneoppimismalleja hyödyntämällä on mahdollista saada uutta tai tarkempaa tietoa omaisuuden tilan arvioimiseksi.

Häiriöviestintä

Häiriötiedottamisen parantamiseksi hankittiin häiriökartta, joka liitetään yhtiön kotisivuille. Kartan avulla asiakkaat pääsevät näkemään esimerkiksi vedenjakeluhäiriöiden keston ja alueen. Kartan käyttöönotto on vuoden 2026 alussa.

Vuodonetsintä

Verkostossa pilotoitiin vuodonetsintäjärjestelmää paineviemäreissä ja vesijohdoissa. Järjestelmä etsii vuotoja automaattisesti paineen ja äänikorrelaation avulla. Pilotointia jatketaan vuonna 2026.

Vesihuoltoverkostojen mallinnus

Verkostomallia käytettiin monipuolisesti töiden suunnittelun ja varautumisen työkaluna sekä mallin jatkokehittämistä edistettiin aktiivisesti vuoden 2025 aikana. Mallista puuttuneiden vesijohtoverkosto-osuuskien (Vehmersalmi, Melalahti, Juankoski, Muuruvesi, Säyneinen) mallinnustyötä jatkettiin ja viemäriverkostomalli keskeiselle kaupunkialueelle valmistui. Kaikki yhtiön toiminta-alueet ja verkostot (vesijohto – ja viemäriverkosto) kattava malli on tavoitteena saada valmiiksi vuoden 2026 aikana. Verkostomallin kehittämistyön rinnalla käynnistettiin valmistelut verkostomallinnuksen siirtymisestä kohti "online-mallia". Myös mallinnusohjelmistoon aiemmin hankitun selainpohjaisen katseluohjelmiston käyttöä ja aineistojen kokoamista sekä jakamista katseluohjelmiston kautta eri kohderyhmille (sisäisesti sekä yhteistyö- ja viranomaisryhmille) kehitettiin ja työtä jatketaan edelleen.

Kaavoitusyhteistyön kehittäminen

Kaavoitusyhteistyön kehittämistä tarkasteltiin konsulttityönä vuoden 2025 alkupuolella. Työ käynnistettiin tarpeesta kehittää tapaa, jolla yhtiö osallistuu kaupungin kaavoitustyöhön. Tavoitteena oli löytää uusia

tapoja kaavoitukseen liittyvän edunvalvonnan hoitamiseen mahdollisimman resurssitehokkaasti ja hankkeen yhteydessä koottiin tietoa vesihuollon ja kaavoituksen yhteistyöstä laajemminkin eri vesihuoltolaitoksilla mm. laitoshastatteluin. Tämän konsulttityön myötä nousi esille useamman vesihuoltolaitoksen / toimijan osalta tunnistettu tarve selkeälle kaavoitustoiminnan ohjeistukselle sekä toisaalta se, etteivät laitosten omat resurssit riitä tähän kehittämistyöhön. Tämän myötä jatkohankkeena on etenemässä Vesihuoltolaitosten kehittämisrahaston kautta "Vesihuollon edunvalvonta kaavoituksessa – Veduka"-hanke, jossa Kuopion Vesi on hankkeen toteutuessa mukana yhtenä yhteistyötahona. Tavoitteena hankkeessa on kehittää yhteneväistä ohjeistusta kaavoitustoimintaan vesihuoltolaitosten tarpeisiin.

Karttulan jätevedenpuhdistuksen käytön ja lietteenkäsittelyn kehittäminen, jolla tehostetaan jätevedenpuhdistamon lietteen kuivausta.

Jänneiemmen raakaveden hankinnan kehittäminen. Hankkeessa selvitetään mahdollisia uusia raaka-vesikäivojen paikkoja. Selvitystä varten laitosalueelle asennettiin uusia havaintoputkia, joista tutkittiin vedenlaatua ja antoisuutta.

Opinnäytetyö

Hiekka-kalkkikivisuodattimien pilot-testaus veden jälkialkaloinnissa. AMK-insinöörit.

Merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Kuopion Vesi Oy:n tärkein tehtävä on turvata asiakkailleen toimiva vesihuolto kaikissa tilanteissa. Yhtiön merkittävimpiä riskejä ovat toiminnalliset ja vahinkoriskit. Toiminnallisista riskeistä suurimpia on henkilöstön saatavuus tulevaisuudessa. Henkilöstön keski-ikä on suhteellisen korkea.

Vuonna 2025 yhtiön toimintaan liittyen käsiteltiin yhteensä 17 vuonna 2025 esille tullutta vahinkotapahtumaa. Yksittäisiä vahingonkorvausvaatimuksia vuoden 2025 tapahtumiin liittyen käsiteltiin yhteensä 26. Käsitellyistä vahingonkorvausvaatimuksista suurin osa koski jätevesiviemäritukoksista tai vesimittarivuodoista aiheutuneita kiinteistövahinkoja sekä vedenlaatuhäiriöihin liittyneitä vahinkoja. Vedenlaatuhäiriöihin liittyen käsiteltiin yhteensä 11 vahingonkorvausvaatimusta, jotka koskivat yleisimmin pulloveden hankintaa, tukkeentuneiden suodattimien tai laiterikkojen korvaamista sekä pyykin värjäntymistä häiriön aikana.

Koholla olleisiin viemärikaivonkansiin liittyneitä ajoneuvovahinkoja oli edellisvuosien tapaan muutamia. Muut vaatimukset olivat sisällöltään sekalaisia koskien vähäisten esine- tai taloudellisten vahinkojen korvaamista. Vuoden 2025 vahingoista maksettiin vahingonkorvauksia yhteensä 25 024 euroa. Neljän vahingonkorvausvaatimuksen käsittely on tilinpäätöstä laadittaessa vielä keskeneräinen, joten edellä mainittu summa voi vielä hiukan nousta. Summassa ovat kuitenkin jo mukana kahteen keskeneräiseen kiinteistövahinkoon tehdyt sovintotarjoukset. Loput käsittelyssä vielä olevat vaatimukset ovat summaltaan vähäisiä, joten muutos on vähäinen.

Vuonna 2025 käsiteltiin loppuun myös viisi edellisvuoden 2024 loppupuolen vahinkotapahtumiin liittyvää vahingonkorvausvaatimusta, joiden käsittely oli keskeneräinen tilikauden 2024 päättyessä. Nämä vahingot on tilastoitu korjauksina vuoden 2024 vahinkotilastoon. Vuoden 2024 vahinkoihin liittyviä vahingonkorvauksia maksettiin vuonna 2025 yhteensä 109 477 euroa. Summasta suurin osa muodostuu kahden kiinteistön tukosvahinkojen korvaamisesta. Edellä mainituista vahingoista toinen tukosvahinko oli laajuudeltaan huomattava.

Terveydensuojelulain (763/1994) 20 §:n mukaan talousvettä toimittavan laitoksen omavalvonnan ja talousveden laadun valvonnan on perustuttava veden terveydelliseen laatuun vaikuttavien riskien arviointiin ja hallintaan. Riskien arvioinnin ja hallinnan tarkoituksena on varmistaa vesihuoltolaitoksen toimittaman talousveden turvallisuus ja jatkuva saatavuus. Riskien arvioinnit hyväksyy kunnan terveydensuojeluviranomainen.

Valviran antaman talousvesiasetuksen soveltamisohjeen mukaan talousveden laatuun liittyvän riskien arvioinnin on pohjaututtava yleisiin periaatteisiin. Kansainvälisissä standardeissa riskien arviointi kuvataan Water Safety Plan (WSP) –mallin avulla. WSP-mallin pohjalta on toteutettu sosiaali- ja terveysministeriön johdolla selainpohjainen riskienhallintatyökalu, jonka avulla voidaan arvioida vesihuoltolaitoksen koko vedentuotantoketjuun liittyvät terveydelliset vaarat sekä määritellä niille hallintakeinot.

Kuopion Veden toimittaman talousveden laatuun liittyvät riskien arvioinnit on toteutettu WSP- riskienhallintatyökalulla. Kuopiossa talousveden laatua uhkaavien riskien arviointi on tehty WSP (Water Safety Plan) -periaatteen mukaisesti käymällä yksityiskohtaisesti läpi kaikkien vedenjakelualueiden vedentuotantoketjun vaiheet aina vedenhankintalähteeltä kuluttajan hanaan saakka. Riskien arviointi perustuu terveydensuojelulakiin ja se on toteutettu yhteistyössä viranomaisten kanssa.

Myös yhdyskuntajätevesihuoltoon liittyvien terveys- ja ympäristöriskien arviointi on tehty Kuopiossa ja Siilinjärvellä SSP (Sanitation Safety Plan) -periaatteen mukaisesti käymällä läpi kaikki jäteveden puhdistusketjun vaiheet kiinteistöltä purkuvesistöön saakka.

Kuopion Veden vedenjakelualueille tehtiin vuonna 2025 valtioneuvoston asetuksen (STM/2022/277) mukaiset riskienhallintasuunnitelmat. Siilinjärvellä otettiin käyttöön päivitetty talousveden valvontatutkimusohjelma ja se on voimassa vuodet 2025-2030.

Yhtiöllä on ajantasainen varautumissuunnitelma vesihuollon häiriö- ja poikkeustilanteiden varalle.

Yhtiöllä on lakisäätteisten vakuutusten lisäksi vapaaehtoisia vakuutuksia, joita ovat omaisuuden ja toiminnan vakuutukset sekä vastuu-, oikeusturva- ja tietoturvakauutukset. Yhtiön vakuutukset on kilpailutettu vuonna 2023.

Vuonna 2025 käynnistettiin yhtiötason riskienhallintamallin laadinta. Tähän liittyen vuoden aikana tehtiin yhtiön toimintaympäristöanalyysi ja kokonaisvaltainen riskienarviointi.

Ympäristötekijät

Kuopion Vesi Oy:n toimintaa vesihuoltolaitoksena säädellään laajalti lainsäädännön kautta. Yhtiön toimintaa ohjaavat mm. vesihuoltolaki ja ympäristönsuojelulaki.

Yhtiöllä on seitsemän jätevedenpuhdistamoja, joiden vuosiyhteenvedoissa on esitetty niiden toimintaa ja puhdistustuloksia. Kaikki jätevedenpuhdistamot täyttivät ympäristölupien vaatimukset. Jätevedenpuhdistamoilla ei tapahtunut ohituksia. Jätevedenpuhdistuksen vastuualueella sattui yksi jätevesivuoto Siilinjärvellä olevassa jätevesikaivossa, vuotovesimäärä oli noin 5 m³.

Kuopion Veden talousveden laskuttamattoman veden määrä oli 11 % ja jäteveden vuotovesiprosentti oli 23 %. Molemmat tunnusluvut kuvaavat pääasiassa vesihuoltoverkoston kuntoa.

Vuoden 2025 aikana saneerattiin vesihuoltoverkostoja 6,5 km.

Vuoden 2025 aikana runkovesijohtovuotoja oli 9 kpl ja runkoviemäritukoksia 27 kappaletta.

Olennaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen

Olennaisia tapahtumia tilikauden päättymisen jälkeen ei ole ollut.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Yhtiö on velkainen ja omavaraisuusaste on varsin alhainen, mutta vesihuoltotoiminta on vakaata toimintaa.

Asiakkaiden ominaisvedenkulutus on vähentynyt jo pitkän aikaa. Ominaisvedenkulutus tarkoittaa vuoden aikana myytyä vesimäärää, joka jaetaan verkostoon liittyneiden veden käyttäjien määrällä. Tämä vaikuttaa pienentävästi yhtiön liikevaihtoon. Jatkossa on varauduttava siihen, ettei yhtiön myyty vesimäärä kasva huolimatta vesihuoltoon liittyvien kiinteistöjen määrän kasvusta.

Yhtiön tuloksetekokyvyn arvioidaan pysyvän vakaana vuonna 2026.

Yhtiössä tehdään jatkuvasti toimintaprosessien ja yhtiön organisaation kehittämistä tavoitteena yhtiön toiminnan ja tehokkuuden parantaminen. Omaisuudenhallinnan jatkuva kehittäminen on ensiarvoisen tärkeää.

Yhtiön investointitaso on korkea. Vaikka vesihuoltoverkoston uudisrakentaminen on edelleen suurta, on investoitava myös verkostojen saneeraukseen. Samoin yhtiön omistamasta laitosomaisuudesta on pidettävä huolta. Vesihuoltotoiminnan toimintavarmuudesta huolehtiminen on erittäin tärkeää.

Hallituksen esitys yhtiön tilikauden tulosta koskevista toimenpiteistä

Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että yhtiön tilikauden voitto siirretään edellisten tilikausien voitto/tappio –tilille eikä osinkoa jaeta.